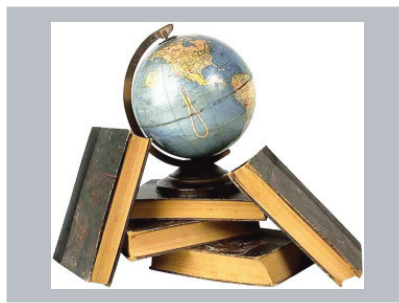

Сумський державний
університет –
провідний вищий
навчальний заклад
Сумщини

Сумський державний університет започатковує новий соціальний проект «СумДУ – сумчанам». Проект покликаний надавати безкоштовні освітньо-розвивальні, культурно-мистецькі та спортивно-оздоровчі послуги жителям міста впродовж 2011 року. Громада міста братиме участь у різноманітних заходах, організованих університетом, отримуватиме знання та можливість творчого розвитку.

Проект важливий для міста з точки зору надання майданчика для спілкування між поколіннями. «Ми прагнемо, щоб сумчани стали щасливішими. Люди приходять до Сумського державного університету сім'ями й зможуть цікаво провести свій вільний час. І в цьому є глибокий сенс – формування позитивного соціокультурного середовища», – повідомила проректор СумДУ Ніна Світайло.

Січень 2011 р. * Розповсюджується безкоштовно

№ 1-2 (308-309)

РЕЗОНАНС

ГАЗЕТА СУМСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

ПІДВИЩУЄМО РЕЙТИНГИ

Уже в перший місяць 2011 року Сумський державний університет здобув чергову перемогу – за оновленими даними світового рейтингу університетів ICU (International Colleges & Universities) СумДУ піднявся на 8-му позицію з 12-ї серед вищих навчальних закладів України.

Усього рейтинг уключає понад 10 тисяч ВНЗ із 200 країн світу. Основний критерій рейтингу – web-популярність вишу. Рейтинг заснований на незалежному та неупередженому алгоритмі на трьох вебметричних показниках із різних пошукових систем.

Нагадаємо, що на сьогодні третій за значимістю світовий рейтинг WEBOMETRICS після відомого "Times" та Шанхайського вже два роки поспіль (останній показник за липень 2010 року) відводить нам 11-е місце серед вітчизняних вищих навчальних закладів. Також протягом двох останніх років за рейтинговою версією Міжнародної асоціації професійних програмістів TopCoder Сумського державного університету знаходиться в першій сотні університетів світу за цим напрямом. За кількістю цитувань світовою науковою спільнотою публікацій учених нашого університету (науковометрична база SCOPUS) ми – у першій 20-ці вишів України.

Відтак, рейтингові перемоги визначають Сумський державний університет освітнім лідером не тільки нашого регіону, а й України загалом.

ПІДСУМКИ роботи СумДУ за 2010 р. та основні завдання на 2011 р.

Узагальнюючий звіт ректора Сумського державного університету А.В. Васильєва на конференції трудового колективу СумДУ 26.01.2011 р.

Шановні колеги, студентський активе! Підсумовуючи роботу університету, маю підстави визначити 2010 рік як успішний. Удалося не збавити темпи, попри те, що були й демографічні виклики, і вибори ректора, і політичні

перегони як на загальнодержавному, так і на місцевому рівнях. А затверджена у звітному році «Концепція діяльності й стратегія розвитку університету» надає нашій роботі ще більшої системності. І те, що вже другий рік поспіль Всесвітній

Інтернет-рейтинг Webometrics визначає нас на 11-й позиції, і те, що вперше аналогічний Інтернет-рейтинг ICU, який є одночасно й міжнародним каталогом ВНЗ світу, відвів нам 8-му позицію серед усіх вишів України, є свідченням успішності наших колективних зусиль із розбудови високорейтингового університету.

А тепер – безпосередньо про підсумки минулого року за основними напрямками діяльності й нашого бачення найближчих планів. Серед структурних перетворень та заходів з поширення освітньої діяльності необхідно зазначити передусім таке:

– акредитація бакалавратури, отримання ліцензії за ОКР «спеціаліст» спеціальності «Правознавство» й утворення юридичного факультету, на базі якого плануємо відкриття спеціальностей «Управління фінансово-економічною безпекою», «Інтелектуальна власність», спеціалізації «Медичне право», первинної професійної підготовки за фахом «Охоронець», а також підготовки юристів-бакалаврів за заочною формою;

– у структурі Центру післядипломної освіти відкрито навчальний центр фінансового моніторингу, а також за кошти гранту Tempus – центр підвищення кваліфікації держслужбовців;

– на факультеті економіки та менеджменту за ОКР «спеціаліст», «магістр» відкриті три нові спеціальності – «Адміністративний менеджмент», «Управління інноваційною діяльністю», «Управління проектами», на які можна вступати на базі будь-якої бакалавратури, що надає можливості поповнення контингенту випускниками інших ВНЗ;

– у цьому році будемо намагатися відкрити спеці-

альність «Медико-профілактична справа» в Медичному інституті, на кафедрі журналістики, сподіваємося популярну, спеціальність «Реклама та зв'язки з громадськістю» й отримати ліцензії на магістратуру з журналістики та дворічну магістратуру з медіакомунікацій для надання другої вищої освіти випускникам непрофільних спеціальностей;

– певні можливості щодо відкриття магістратури надає також реорганізація кафедри «Комп'ютеризовані системи управління» у структуру кафедри «Комп'ютерні науки»;

– серед структурних перетворень, які спрямовані на розвиток, потрібно зазначити виділення з кафедри «Право» кафедри «Адміністративне, господарське право та фінансово-економічна безпека», створення кафедри «Суспільно-гуманітарні дисципліни» в Конотопському інституті, ще одного представництва ЦЗДВН у м.Керчі та поновлення роботи локального центру дистанційного навчання в м.Білопільі.

– реалізуючи ідеологію диверсифікації навчальних послуг, ми у 2010 р. відкрили Microsoft Dynamics – Academy для вивчення технологій автоматизації бізнес-процесів. Та й загалом кількість навчальних центрів за рік збільшилася з 20 до 25 (рис.1). Також відкрили школу автопідготовки, курси китайської мови, а в 2011-му плануємо розширити кількість напрямів підвищення кваліфікації на факультеті післядипломної медичної освіти, відкрити підготовку з надання першої невідкладної медичної допомоги немедичними працівниками (водіями тощо), поширити діяльність факультету «Підвищення кваліфікації та педагогічних інновацій» на загаль-

ноукраїнський простір шляхом отримання відповідних ліцензій за двома напрямками;

– також намагатимемося отримати ліцензії на надання другої вищої освіти за спеціальностями «Інформатика» та «Електротехнічні системи електроспоживання».

КАДРОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Частка осіб із науковими ступенями та вченими званнями зросла до 72,2%. Докторів наук, професорів – уже 73 особи, захистили докторські дисертації 6 наших колег і 5 докторів наук ми запросили з інших організацій. Частка докторів наук, професорів у викладацькому складі вже перевищила 10-відсотковий бар'єр. Чисельність кандидатів наук, доцентів зросла до 456 осіб. 40 наших співробітників та аспірантів захистили кандидатські дисертації. Підвищено статус спецради факультету економіки та менеджменту з кандидатської до докторської за двома спеціальностями. Збільшили обсяг держзамовлення прийому до аспірантури за денною формою на 24% та заочною в 2,7 рази, у докторантуру – з 3 до 5 місць, до аспірантури інших ВНЗ – удвічі.

На більшості факультетів, інститутів (окрім Ме-

дичного й Конотопського) і на 25 кафедрах частка осіб із науковими ступенями та вченими званнями збільшилася, однак у цілому ще недостатнє кадрове забезпечення в Шосткинському, Конотопському інститутах, на гуманітарному та юридичному факультетах, 21 кафедра (30%, у 2009 р. було 40%) не має у своєму складі докторів наук, на 8 кафедрах кадровий потенціал низький (нижче 50%), на 7 (нижче 75%) – недостатній. Є й нечисельні кафедри.

Стратегічним питанням є суттєве збільшення контингенту докторантури та аспірантури, у тому числі повноплатної. В аспірантурі за рахунок змін у навчальних планах та програмах необхідно суттєво покращити підготовку з ІТ-технологій, технологій Грантової діяльності, педагогічної майстерності. Кожен випускник аспірантури має бути підготовлений до викладання іноземною мовою.

Необхідно продовжити вдосконалювати нашу систему підвищення кваліфікації викладачів, поширити її нарешті й на наш внутрішньоуніверситетський менеджмент усіх рівнів, розробити так звану «накопичувальну» систему підвищення кваліфікації.

Кількість навчальних центрів

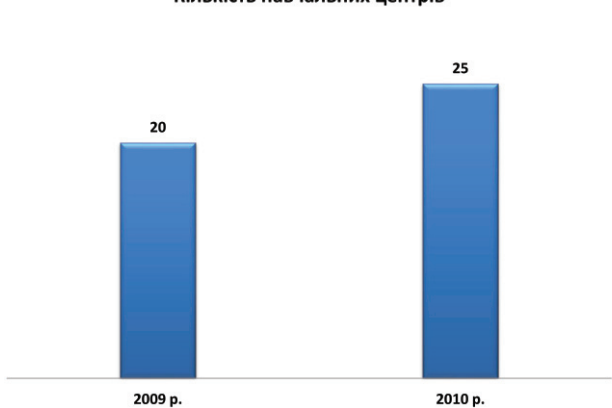

Рис.1

Обсяг наукових досліджень, млн.грн.

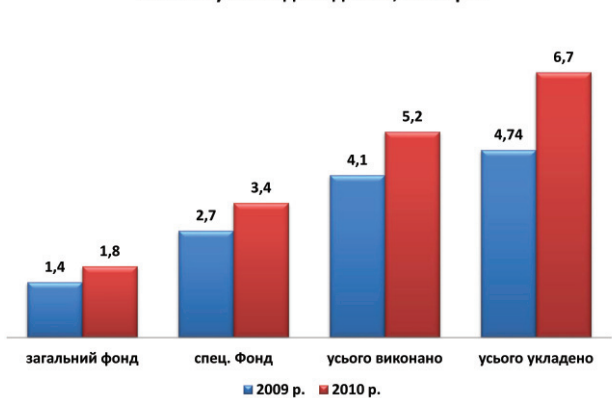

Рис.2

Кількість публікацій, тис.од.

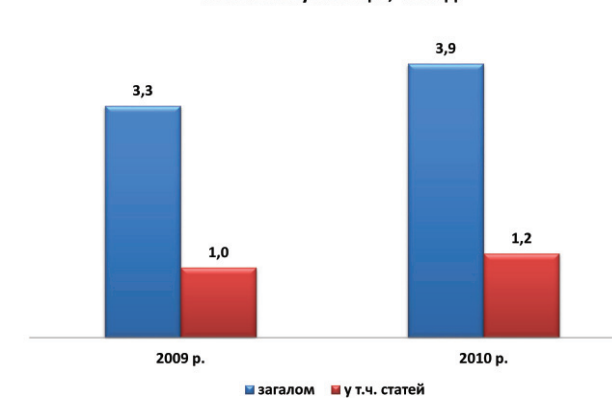

Рис.3

Кількість статей у закордонних виданнях

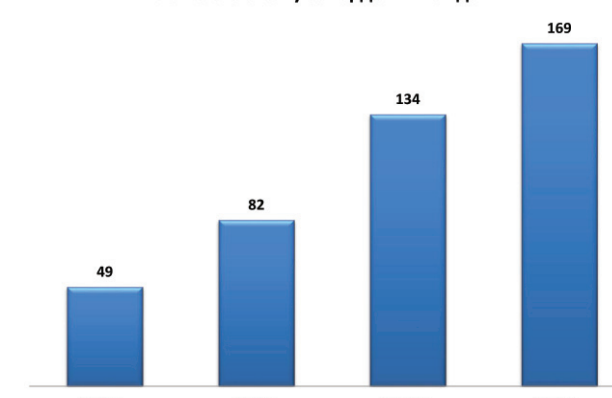

Рис.4

Опубліковано статей за участю студентів

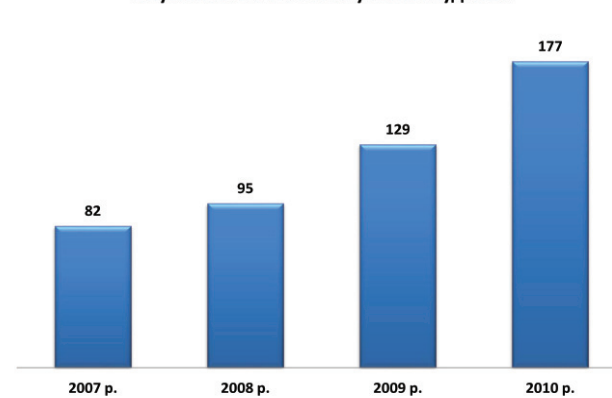

Рис.5

Опубліковано монографій

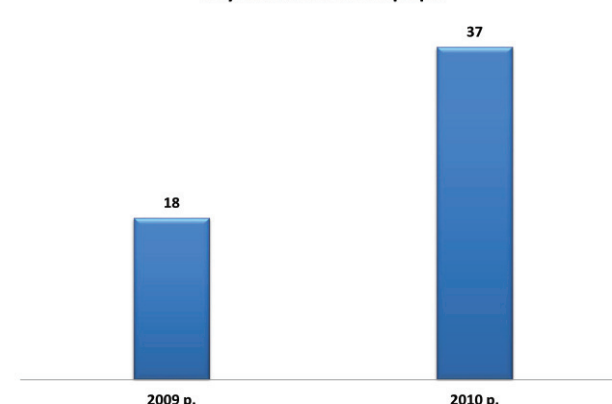

Рис.6

НАУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ

Цей пріоритетний напрям набув у 2010 році суттєвого розвитку насамперед за формалізованими показниками (рис.2). Виконувалося робіт уже на 6,7 млн грн (зростання на 40%), виконано – на 5,2 млн грн (+27% до 2009 р.). Різниця перейшла на поточний рік. Найбільш значуще зростання обсягів господарської тематики на факультеті ТеСЕТ (у 2,2 раза), а зменшення, на жаль, відбулося на факультеті економіки та менеджменту, у Шосткинському та Конотопському інститутах. На відміну від 2009 року з'явилася госпрозрахункова або грантова тематика на обох педіатричних кафедрах та кафедрах МСС, наноелектроніки, маркетингу, журналістики.

У 2010 році приблизно на 20% зросла (рис.3) й загальна кількість публікацій (2010 р. – 3907; 2009 р. – 3302) і кількість статей (2010 р. – 1227; 2009 р. – 1019). Є динаміка (+26%) і за кількістю статей (2010 р. – 169; 2009 р. – 134), які опубліковані за кордоном (рис.4), на 37% більше (рис.5) опубліковано статей за участі студентів (2010 р. – 177; 2009 р. – 129), приблизно вдвічі (рис.6) збільшилася кількість монографій (2010 р. – 37; 2009 р. – 18), також зросла до 40 кількість отриманих за рік охоронних документів (рис.7).

Маємо непогані показники в міжнародній наукометричній базі Scopus: серед усіх ВНЗ України – 18-те місце за кількістю цитувань нас науковою спільнотою світу, 22 – за кількістю публікацій, обрахованих цією базою, ділимо 23-25-те місце за індексом Гірша.

У 2010 році вперше один із наших 10 наукових журналів («Нано- та електронна фізика») виданий повністю англійською мовою. Знову маємо найвищий показник серед усіх вишів України у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт (53 призових місця).

Головне завдання 2011 року: кожна без винятку кафедра повинна вносити свій вклад у всі (знову без винятку) вищезазначені показники наукової діяльності.

При цьому варто зазначити, що, крім впливу на рейтинг університету, на кадрове забезпечення та якість підготовки студентства, «фінансована наука» певною мірою також компенсує демографічні кризові явища, які стають усе більш загрозливими.

Вимушений проінформувати, що кількість осіб різних категорій, які навчаються в комплексі СумДУ, зменшилася з максимальних 22 тис. у 2007 р. до 19,4 тис. на кінець 2010 р., а в 2011-му нас очікує максимальна глибина «демографічного спаду» внаслідок зменшення кількості випускників 11-х класів – у 1,7 раза по Україні, 1,6 – по Сумській області, приблизно в 2,2 раза по Сумах, і, що показово, у 2,8 раза в Києві, виші якого за такої ситуації зарахують усіх бажаних.

Показники формування контингенту стають усе більш значущими у визначенні й штатних можливостей, і фінансового стану, успішності університету, і, урешті-решт, «формату» його існування.

Минулу літню кампанію в порівнянні (підкреслюю, тільки в порівнянні) з іншими ВНЗ вважаємо успішною.

Знаковим було збільшення обсягів держзамовлення на третину за спеціальністю «Лікувальна справа», удвічі – за ОКР молодший спеціаліст «Правознавства», на 60% на першому курсі й на 15% у магістратурі заочної форми тощо. При зменшенні кількості випускників ЗОШ по Сумах на 10%, а по області й Україні в цілому на 13% прийом у нас на перший курс денної форми був меншим лише на 3,3%, ніж у 2009 році, а заочною формою навчання навіть збільшився на 160 осіб (+38,5%). На жаль, зменшується поповнення контингенту на другий та наступні курси випускниками технікумів та коледжів, у тому числі наших структурних, які, до речі, збільшили прийом на свої перші курси на 60% за денною й удвічі за заочною формами.

Необхідна реакція деканів та випускових кафедр і на суттєву втрату контингенту випускників бакалавратури, які вступають на ОКР «спеціаліст», «магістр».

Значущим компенсатором є зростання контингенту іноземних громадян (рис.8), у тому числі за звітний рік – на 125 осіб (+15%). Переважна більшість цих студентів навчається в Медичному інституті, що доводить перевагу англійської мови навчання, яке також започатковане вже за спеціальностями «Менеджмент» та «Інформатика», у стартовому стані знаходиться «Маркетинг» та «Фізична й біомедична електроніка».

Усе більше значення в умовах від'ємної демографії відіграє й система підвищення кваліфікації та перепідготовки (а це наш Центр післядипломної освіти та 25 навчальних центрів переважно на кафедрах), через яку в 2010 р. пройшло вже близько 2800 слухачів (рис.9) – зростання на 40%, і це реально дало приблизно 28 тис. годин додаткових навчальних доручень (рис.10) кафедрам, які цим видом діяльності не нехтують.

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС, ЙОГО МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Цей головний напрям діяльності університету, передусім як підготовки фахівців, не дуже доречно

оцінювати формалізованими показниками. У той же час і позиції не здаємо, і методичне забезпечення нарощуємо.

– університет поділяє 3-4-ту позиції серед ВНЗ України у Всеукраїнських олімпіадах;

– за рік видано лише один підручник, зате аж 47 навчальних посібників із грифами міністерств (рис.11) – це найвищий показник за всі роки існування навчального закладу;

– три навчальні посібники – кафедр комп'ютерних наук та внутрішніх хвороб – як продукція видавництва СумДУ стали лауреатами Всеукраїнського конкурсу на краще навчальне видання;

– створено низку нових філій кафедр на виробничстві, в установах, а на базі концерну «Укрросметал» відкрито добре обладнаний багатопрофільний навчальний центр;

– на військових кафедрах почали отримувати підготовку офіцерів запасу особи жіночої статі.

Прикладів наших «новацій» можна наводити чимало.

У планах 2011 р. – поширення технологій навчання за двома спеціальностями, принципова зміна графіка навчального процесу на заочному відділенні, надання можливості студентам отримувати диплом за формою європейського зразка (дуже складне питання).

Ми вже не перший рік потужно, пріоритетно впроваджуємо ІТ-технології, що дає позитивні наслідки й у науковій, і в міжнародній, і безпосередньо в навчальній діяльності.

У 2010 р., також як і в 2009-му, за підсумками Інтернет-змагань студентів-програмістів ми визначені за версією TopCorder у першій сотні університетів світу за цим напрямом (92 місце, у 2009-му – 82, але серед вітчизняних ВНЗ перемістилися із 6-ї позиції на 5-ту). Гучним успіхом наших студентів-програмістів став і вихід у півфінал чемпіонату світу. Є високі місця й у інших міжнародних змаганнях.

Нарощуються темпи розроблення нових дистанційних курсів (за рік їх запроваджено 28 і ще 40 знаходяться у стадії доопрацювання). Також створено 29 інших електронних засобів навчання (рис.12).

Контингент системи підвищення кваліфікації та перепідготовки, тис.осіб

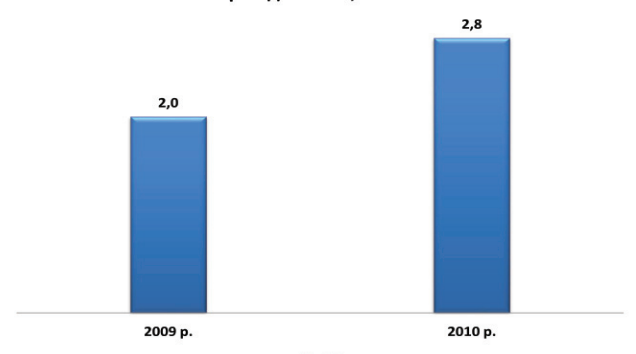

Рис.9

Обсяг навчальних доручень в системі підвищення кваліфікації та перепідготовки, тис.годин

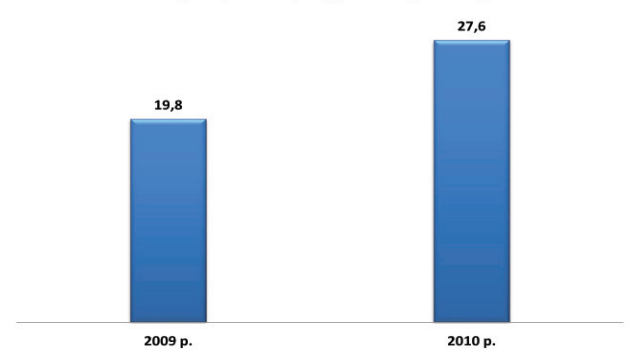

Рис.10

Кількість виданих підручників та навчальних посібників з грифом МОНМС, МОЗ

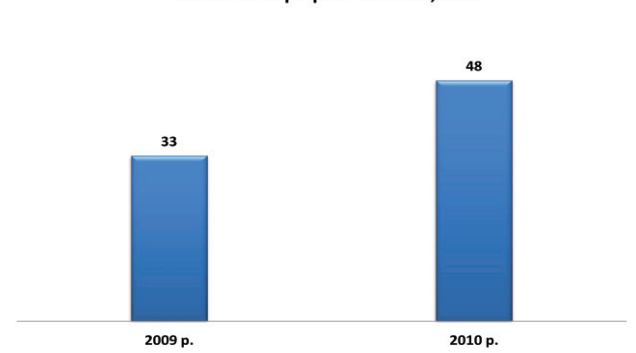

Рис.11

Кількість електронних засобів, розроблених у 2009-2010 роках

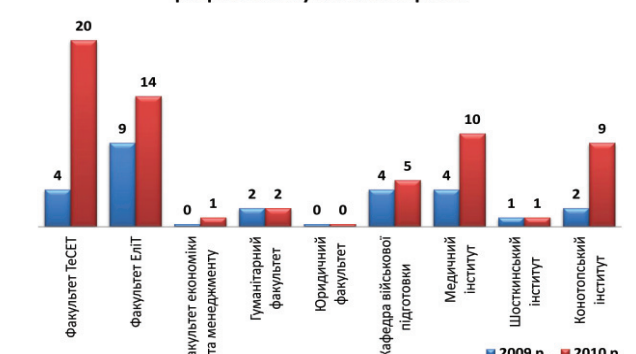

Рис.12

Виконання "Перспективного плану впровадження електронних засобів навчання"

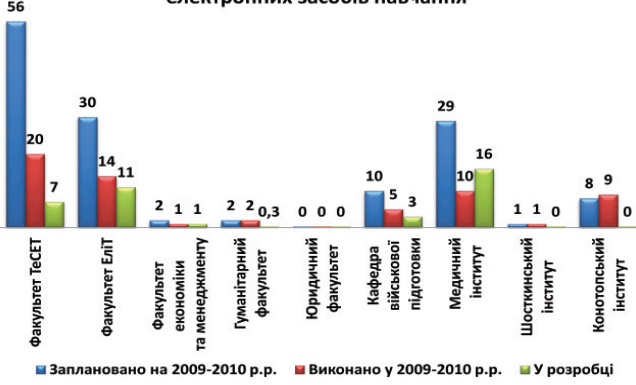

Рис.13

Кількість міжнародних грантів (базовий ВНЗ)

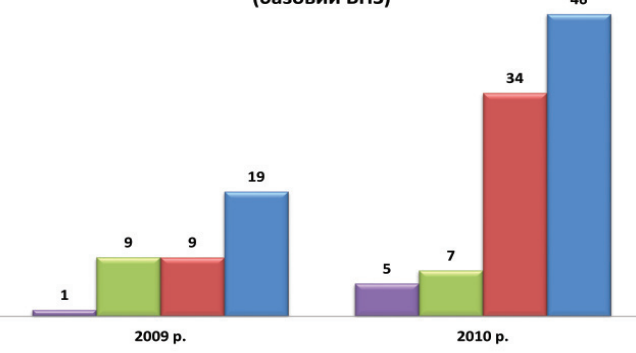

Рис.14

Отримано охоронних документів

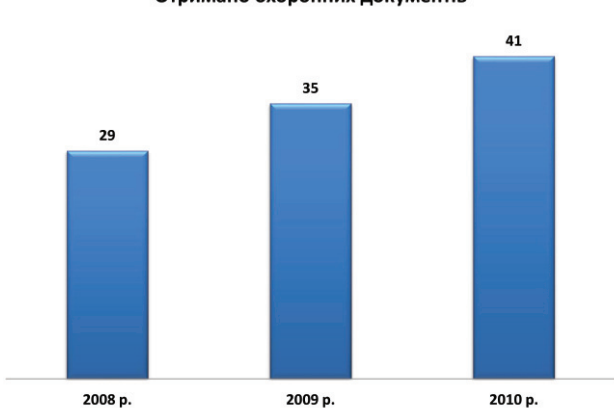

Рис.7

Контингент іноземних громадян, осіб

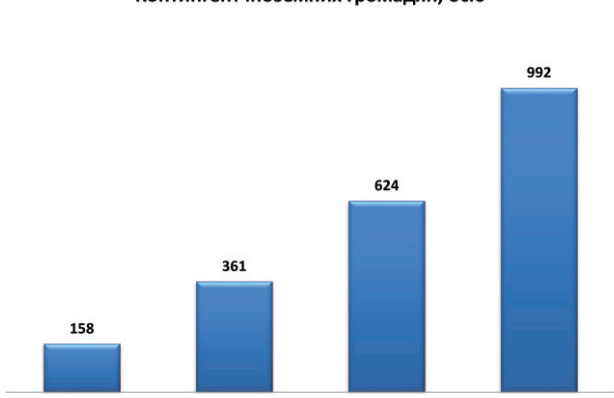

Рис.8

У багатопрофільному центрі «Укрросметалу»

Обсяг фінансування міжнародних грантів, млн.грн. (базовий ВНЗ)

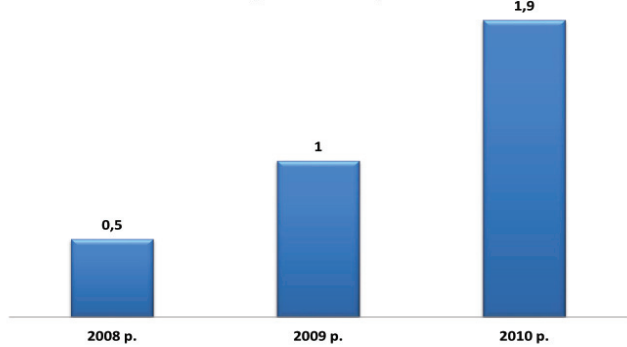

Рис.15

Кількість спортивних секцій, гуртків, клубів

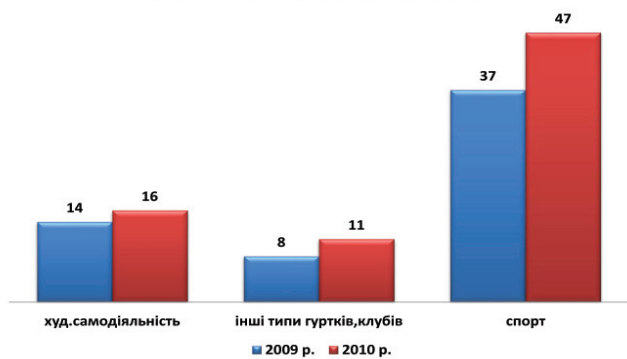

Рис.16

Кількість студентів у спортивних секціях, клубах, гуртках

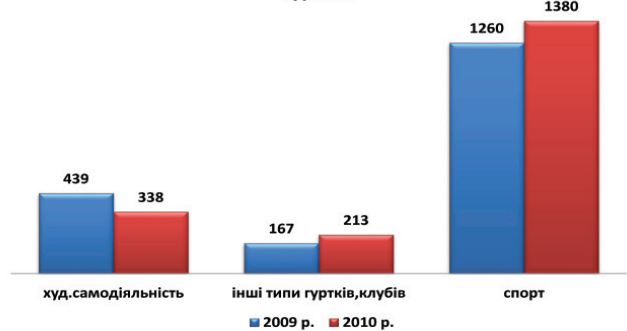

Рис.17

Кількість школярів у спортивних секціях, клубах, гуртках

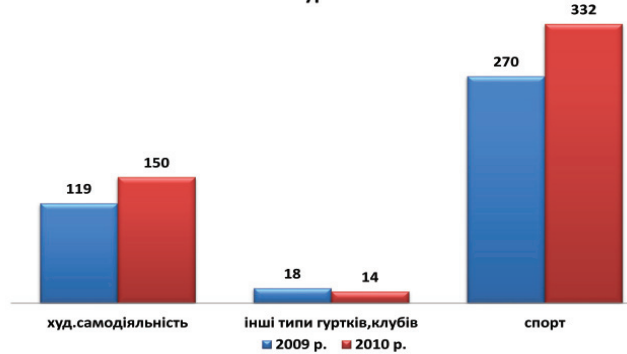

Рис.18

Кількість комп'ютерів

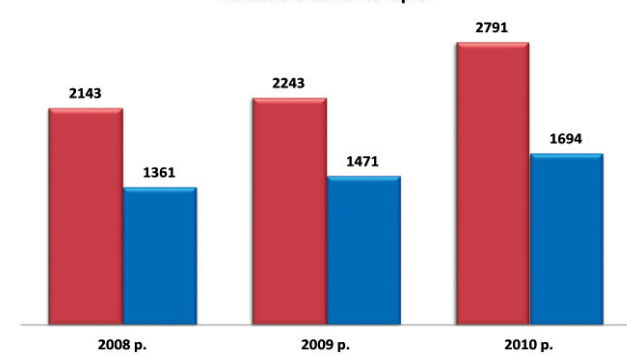

Рис.19

Комп'ютерні класи, од.

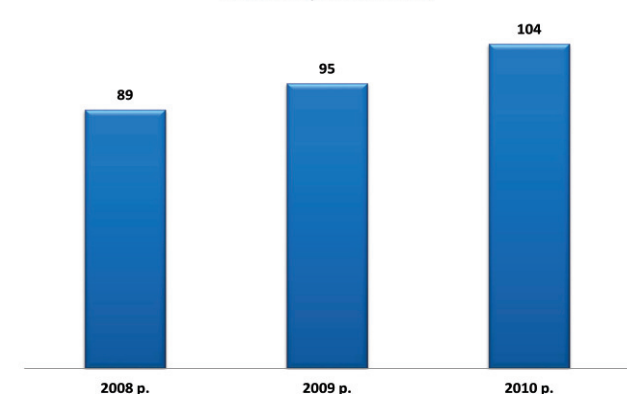

Рис.20

Хоча активність факультетів дуже різна. Це підтверджує і рис.13, на якому показані темпи виконання Перспективного плану впровадження електронних засобів навчання.

У певних питаннях потрібно брати приклад із технікумів та коледжів. У нашому машинобудівному коледжі впроваджено близько 30 віртуальних лабораторних робіт і близько 40 електронних опорних конспектів.

У 2010 р. ми відкрили on-line студію (таких в Україні або немає, або майже немає), яка дозволяє вести двосторонній аудіо- й відеозв'язок із локальними центрами та безпосередньо в Інтернет-просторі з кожним студентом індивідуально, використовувати віртуальну сенсорну дошку для презентацій і віртуальних демонстрацій, здійснювати запис і on-line трансляцію навчальних відеоматеріалів.

Усе це вже працює. Кожен локальний центр має як мінімум один комп'ютерний клас із on-line зв'язком та можливістю сканування та друку навчальних матеріалів. Протягом року тільки web-камер було закуплено 62 од. Уже розпочато радіо- та відеотрансляції власного виробництва та підписані угоди щодо трансляції навчальних програм компаній «Дойче велле», «Бі-бі-сі», «ФДР».

Відповідно до перелічених заходів збільшився за рік на 21% і контингент студентів дистанційної форми навчання, який становить уже 1031 особу.

У звітному році розроблено та реалізовано новий сервіс «Пошта студента», який є невід'ємною частиною сучасного позааудиторного спілкування студентів усіх форм навчання з викладачами.

Також розпочато широкомасштабний проект модернізації web-системи за стратегією розбудови «віртуального університету». Уже працювали web-сайт віртуальних ЗД-екскурсій по СумДУ, Інтернет-радіо цілодобового мовлення, розпочато створення репозиторію наукових праць, медіа-архіву. Повнофункціональну першу версію нової web-системи плануємо впровадити саме в цьому році.

Характерним є збільшення в 1,8 раза кількості відвідувань університетсько-

го сайту (близько 500 тис.).

У 2011 р. плануємо створити Центр міжнародної сертифікації на базі факультету ЕЛІТ і навчальний центр ІТ-технологій у структурі ЦКТ, доповнити АСУ «Університет» упродовження елементів електронного документообігу, створити комплексну систему захисту інформації, продовжити розвиток технологій інформаційно-бібліотечного забезпечення навчально-наукової діяльності.

Останній напрям заслуговує найвищої оцінки. Електронна бібліотека за минулий рік збільшилася на 15% і становить близько 18 тис.

Підготовка до радіотрансляції

електронних одиниць. Електронний каталог містить уже 262 тис. описів. На сайт бібліотеки за рік увійшло 110 тис. відвідувачів із 92 країн (зростання на 40%). А кількість переглядів електронних матеріалів збільшилася на 45% і становила 640 тис.

Підтримуємо вже 86 електронних наукових баз (2009р. – 80), а поповнення бібліотечного «паперового» фонду становило 11 тис. за найменуваннями та 43 тис. за примірниками. За 2 роки створено також зібрання рідкісної, старовинної книги, у тому числі маємо й певну електронну колекцію.

І нарешті – головне в цьому блоці. Незважаючи на зменшення контингенту студентів, книговидача навчальної літератури зростає за рік на 44%, наукової – на 28%, що є підтвердженням нашої наукової та навчальної активності.

Також став успішним 2010 рік і в міжнародній діяльності. Уже зазначалося про суттєве зростання контингенту іноземних громадян, кількості наукових публікацій у закордонних виданнях. У Болоньї підписано Велику Хартію Уні-

верситетів, укладено ще 14 (у 2009 році – 6) угод із університетами та іншими іноземними партнерами.

Значного приросту досягнуто й за загальною кількістю (рис.14) міжнародних грантів (збільшення із 19 до 46, тобто приблизно у 2,5 раза), і за річним обсягом їх фінансування (рис.15), який досяг уже двох мільйонів гривень. У той же час знизилася й кількісні, і фінансові показники із суто наукових міжнародних грантів та наукових госпдоговорів на замовлення іноземних партнерів.

Примножились успіхи команд КВК, розвиваються брейн-ринг, аматорське відео, історичне фехтування, інші види. Потрібно сміливіше переходити на створення за певними видами художньої самодіяльності гуртків безпосередньо на факультетах. Університет нашого рівня повинен мати й високопрофесійні колективи для виступів на сценах обласного та загальнодержавного рівнів.

Не зменшувалася наша увага й до спорту. Були перемоги студентів у змаганнях загальноуніверситетського, європейського і світового рівнів, традиційно університет посів загальнокомандні перші місця в міській та обласній універсіадах та в обласному конкурсі на кращий стан фізичної культури й спорту.

Серед завдань цього року – створення студентської агенції з питань академічної мобільності при відділі міжнародного співробітництва, розширення оперативних загонів, реанімація на новому рівні студентської кадрової служби та багато іншого.

Успішність наукової, навчальної, міжнародної діяльності, виховної роботи, питань соціальної спрямованості значною мірою залежить від стану матеріальної бази. У 2010 р. вдвічі збільшені обсяги придбання комп'ютерного та телекомунікаційного обладнання. Як наслідок:

- загальна кількість комп'ютерів зростає (рис.19) на 550 од. (+25%), у базовому ВНЗ – на 225 од. (+15%);
- більшість із зазначених комп'ютерів спрямовано безпосередньо на проведення навчального процесу, при цьому відбулося й збільшен-

В одному із читальних залів

ВИХОВНА ТА ПОЗНАВЧАЛЬНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Робота проводилася системно. Помітно активніше працювали й наші студентські громадські організації.

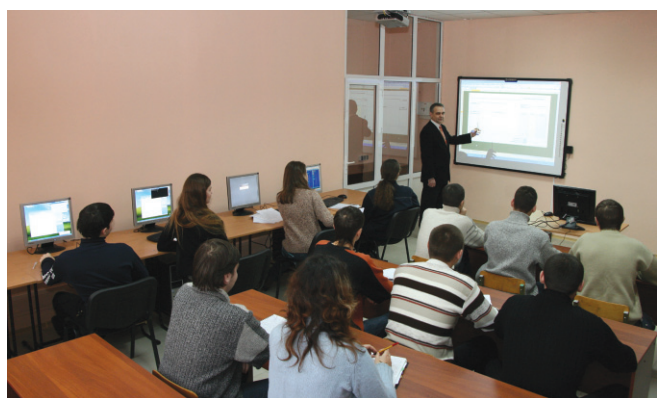
За рік суттєво збільшилася кількість (рис.16) спортивних секцій, різноманітних клубних форм, гуртків художньої самодіяльності, а також, як правило, загальна кількість студентів (рис.17) і школярів (рис.18), які в них займаються. Проведено багато різноманітних заходів, у яких також брали участь школярі – близько 13,5 тис. (більше ніж у 2009 році).

ня кількості комп'ютерних класів (рис.20);

- за рахунок програми «мобільний комп'ютер» та комп'ютерної мережі в гуртожитках загальна кількість місць в Інтернет становить 3215 при кількості комп'ютерів на балансі – 2791 (різниця +424 підключення; +15%);
- при цьому швидкість Інтернет (рис.21) кожен рік збільшуємо не менше ніж удвічі (на час звіту показник 2011 року вже реалізовано);
- теж суттєво збільшено кількість зон Wi-Fi (рис.22);
- при відносно невеликих фінансових витратах завдя-

On-line студія

Мультимедійна аудиторія

ки співробітництву з іноземними партнерами кількість ліцензованого програмного продукту збільшилася з 550 до 3000 одиниць;

– для забезпечення навчального процесу на сучасному рівні тільки в базовому ВНЗ придбано 18 проєкторів (у 2,6 раза більше ніж у 2009 році), відтак постійно зростає кількість мультимедійних аудиторій (рис.23);

– розвиток телекомунікаційної системи крім on-line технологій також підтверджується як зростанням кількості абонентів у сучасній телефонній мережі СумДУ (рис.24), так і кількістю абонентів електронної пошти (рис.25);

Необхідно зауважити, що, незважаючи на такі значні обсяги закупівель, кількість замовлень в 1,5 раза більша, ніж реалізовано. У той же час ефективність використання можливостей цих технологій, обладнання ми оцінюємо приблизно в 20%. І це проблема, яку потрібно знімати і шляхом оптимізації закупівель, і через систему підвищення кваліфікації викладачів, випускників аспірантури, шляхом підвищення ефективності системи контролю якості навчального процесу.

Крім вищезазначеного, придбано наукового, навчального, медичного обладнання на суму близько 700 тис. грн, замінено ще один ліфт у гуртожитках, там же встановлено 55 нових електроплит, придбано шість одиниць автотранспорту для автошколи СумДУ, лінію роздачі для їдальні Медичного інституту, чимало іншого технологічного обладнання.

Динамічний розвиток університету привів до суттєвих проблем із забезпеченням відповідними площами та місцями в гуртожитках. Тому 2010 р. був роком і певного перерозподілу площ, реконструкції приміщень, завершенням довгобудів у лабораторному корпусі та автогосподарстві. У звітному році переїхали до нових приміщень (із покращенням умов праці) або отримали додаткові площі більше ніж 25 структурних підрозділів. Облаштовано під житло студентів ще дві секції гуртожитку №3, а також вирішені питання довгострокової оренди у гуртожитку кооперативного технікуму та в готелі «Хімік» на вулиці Харківській. Ці за-

ходи забезпечили місцями для проживання ще близько 250 студентів.

У цілому ремонтні роботи виконані в 350 приміщеннях (2009 рік – 220). На 30% збільшено виготовлення меблів власними силами.

Також удалося завершити складний процес повернення в користування університету земельної ділянки біля басейну, яку 10 років тому в нас вилучили. Землю ми повернули й при цьому отримали у власність ще й саму автостоянку.

Ураховуючи те, що внутрішні резерви щодо раціонального використання приміщень майже вичерпані, ми у 2010 р. активно вели будівництво навчально-виробничого корпусу і, сподіваюся, що з 2012 року частинами будемо його вводити в експлуатацію. У минулому році й у Шосткинському інституті дуже потужно велася реконструкція навчального корпусу, передано нам на баланс після санації «Свеми». Також активно займаємося проєктуванням 16-поверхового навчально-побутового корпусу для іноземних студентів.

Проєкт 16-поверхового корпусу

У планах 2011 р. – облаштування в орендованих приміщеннях ще двох спортзалів, завершення робіт щодо навчальної телестудії на кафедрі журналістики, навчальної лабораторії зварювання кафедри опору матеріалів, відкриття на проспекті Шевченка «Клубу інтелектуальних ігор» та облаштування додаткової кількості кімнат у гуртожитках машинобуду.

У 2010 р. були не тільки збережені, а й поширені програми соціально орієнтованого змісту.

Це також великий комплекс заходів щодо забезпечення й оплати праці, і відпочинку, і виплати стипендій, і харчування, і ме-

дичного обслуговування, і гуртожитків, і всіх інших складових соціально спрямованої політики ректорату. Лише окремі тези:

– ми вже забули, коли хоч щось було виплачено несвоєчасно або в неповному обсязі;

– поширена за певними напрямками преміальна система;

– тільки відповідні статті допомоги студентам-сиротам збільшилися з 380 до 930 тис. грн, а фонд матеріальної допомоги та преміювання студентів зріс із майже «нуля» у 2009 р. до 1 млн 900 тис. грн у 2010-му;

– не знаю випадків відмови щодо допомоги з часткової оплати путівок санаторно-лікувального або курортного відпочинку;

– збільшилися показники товарообігу, кількості заходів та відвідувачів комплексу громадського харчування. Щодо якості – висновки за колективом.

Реалізація більшості із зазначених у доповіді питань значною мірою визначалася фінансовим станом університету, який є не тільки стабільним, а й поліпшується внаслідок системної роботи зі збільшення надходжень та їх раціонального використання.

Не буду втомлювати фінансовими показниками – зазначу головне: за рік зведений бюджет комплексу СумДУ збільшився на 40 млн грн. – зі 154 до 194, тобто на 26%. Із бюджетами працюємо, і самі заробляти навчилися. Фонд оплати праці, стипендії та комунальні витрати становлять

близько 75%, решта – забезпечення поточної діяльності та розвиток. І це теж гарний результат – навчилися не все проїдати, розпорощувати.

І ще коментар до вислову «навчилися заробляти». Як результат політики останніх років – у частині системного заохочення диверсифікації видів діяльності, різноманітності платних послуг – уперше обсяг фінансових надходжень від платного навчання вітчизняних студентів за денною та заочною формами, яке в абсолютному вимірі поки що не змінилося, становив менше 50% (рис.26), до 20% зростла частка доходів від навчання іноземців, і вже (а це – успіх) третина – інші дже-

рела: наука, гранти, підвищення кваліфікації, центри, їдальня, абонементи спортивних груп, послуги відділів, бібліотеки, видавництва, АГЧ, гуртожитків, доузівська та аспірантська підготовка, банківські операції, і цей перелік можна продовжувати й деталізувати.

До речі, усі ті, хто ці додаткові послуги надає, отримує за це й додаткову платню, і поліпшення умов праці, і кафедри мають додатковий штат, і таке інше. Така політика, якщо висловлюватися «пафосно», і є нашою протитягою демографічній кризі.

І потрібно наполегливо продовжувати реалізацію філософії науково-навчально-виробничого комплексу. Кожен завідувач кафедри зобов'язаний знайти, забезпечити для свого підрозділу додаткову роботу за профілем кафедри. Будемо нарощувати ці зусилля й на загальнофакультетському (необхідно використовувати міждисциплінарні можливості для створення підрозділів факультетського підпорядкування), і на загальноуніверситетському рівнях.

Зростання масштабів діяльності спонукає більш рішуче вдосконалювати систему управління, спрощувати бюрократію (на певних напрямках менеджмент відстає, а університету в усіх його ланках потрібен інноваційний менеджмент).

Є наміри в цьому році впровадити систему внутрішніх, так би мовити, «ректорських» фінансованих грантів, які будуть надаватися на конкурсній основі під розроблення й опрацювання новачків у нормативній базі.

Сподіваюся, що й рейтинг кафедр, факультетів, інститутів, який ми вперше впровадили у звітному році й надали під це і преміальний фонд, і додатковий преміальний штат, і який знову проведемо в наступному місяці за статистикою 2010 р., спровокує амбітність завідувачів кафедр, деканів, директорів. Кожен структурний підрозділ повинен побачити своє місце в потужній динаміці загального розвитку.

У 2011 р. також будемо проходити складну процедуру планової акредитації університету в цілому.

І на завершення. За процедурою це – особистий звіт ректора, а по суті – узагальнення роботи всього колективу університету. І я висловлюю щиру вдячність усім колегам, студентському активу, усім тим, хто працював наполегливо, ініціативно, результативно.

2011 р. буде дуже складним. Але, як завжди, і це вже традиція таких звітів, я демонструю оптимізм і впевненість у подальшій успішності СумДУ.

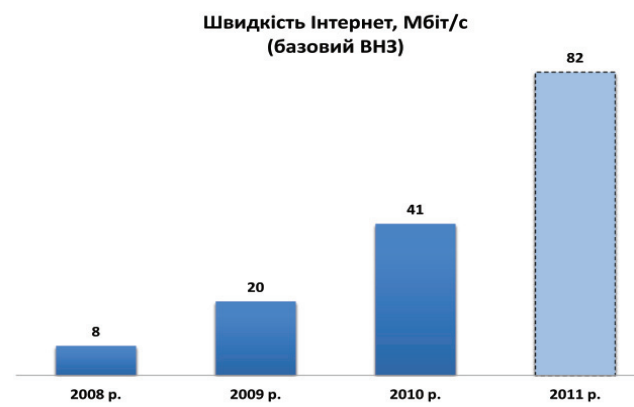

Рис.21

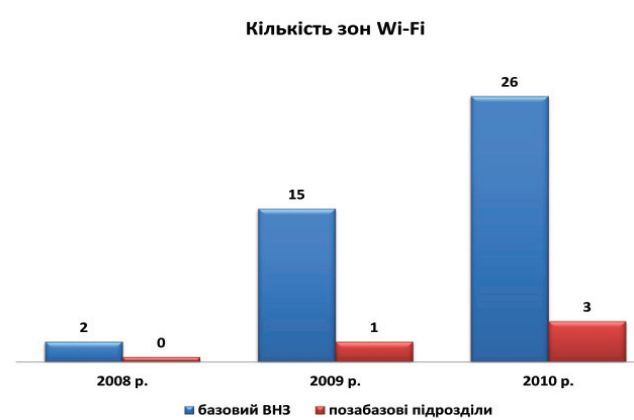

Рис.22

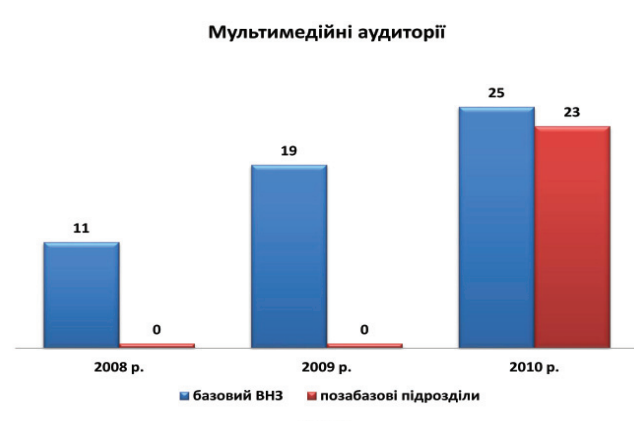

Рис.23

Рис.24

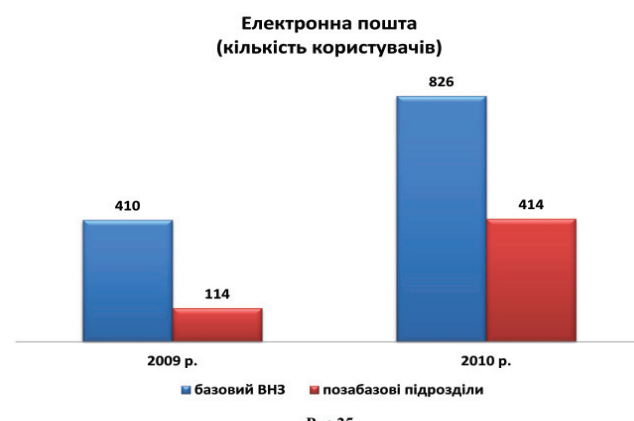

Рис.25

Рис.26

Головне завдання профспілки – соціальний захист працівників університету. А це, перш за все, фінансове забезпечення і, як наслідок, морально-психологічний клімат у колективі.

Традиційно значна увага в СумДУ приділяється розвитку соціальної сфери. Що підтверджує детальний аналіз виконання колективного договору за 2010 рік (для порівняння наведено показники 2009-го).

Зокрема, додаткову відпустку за ненормований робочий день (7 або 4 дні) у минулому році надано 694 чол., за що працівники отримали 129301 грн, а в 2009-му – 630 чол. (сума становила 112590 грн).

Як відомо, у СумДУ діє потужне Положення про преміювання, яке дозволяє адекватно оцінювати креативну працю університетівців. Сумарні дані з виплати премій у 2010 р. склали 10 млн 114 тис. грн, а 2009-му – 8 млн 296 тис. грн. Різниця майже 2 млн, зростання очевидне.

Згідно з Положенням по виплаті щорічної винагороди педагогічним працівникам, яке розроблене та затверджене Вченою радою університету за ініціати-ви профкому СумДУ, здійснюються виплати, які становили у 2009 р. 30975 грн, а в минулому – 46650 грн (виплати відбуваються разом із січневою заробітною платою).

Доплати за вчені звання й наукові ступені в нашому університеті виплачуються впродовж усіх років у максимальних розмірах (професор – 33%, доцент – 25%, доктор наук – 25%, кандидат наук – 15% посадового окладу). Усього ж сума таких доплат за звітний період становила 3 млн 970 тис. грн, у 2009р. – майже на 400 тис. грн менше.

Серед інших видів доплат здійснюються доплати за роботу в нічний час та в шкідливих умовах, а також водіям за класність, прибиральницям за роботу з деззасобами.

І Н Ф О Р М А Ц І Я

голови представницького органу профспілок СумДУ на конференції трудового колективу СумДУ про виконання колективного договору, звіт голови первинної профспілкової організації профспілки працівників науки та освіти України В.О. Боровик про роботу профкому СумДУ за 2010 рік

Суттєво зросли витрати на спецхарчування (молоко), мило, спецодяг та засоби захисту. Наприклад, на останній у 2010 р. витрачено понад 58 тис. грн, тоді як у 2009 р. – лише 25 тис. грн.

Угода з охорони праці розробляється щорічно і є додатком до колективного договору. У 2010 р. на реалізацію заходів по угоді було передбачено 400 тис. грн, а фактично витрачено 700 тис. грн.

Тепер – стосовно роботи медпункту. Як відомо, у гуртожитку № 1 для обслуговування студентів та працівників СумДУ працює медпункт, у якому є такі кабінети: фізіотерапевтичний, маніпуляційний, терапевтичний, фельдшерський, функціональної діагностики. Витрати на медпрепарати, інструментарій, обладнання, матеріали, воду, електроенергію, тепло тощо сплачуються за рахунок університету.

До 01.11.09 р. там працював і денний стаціонар на 6 ліжок, але його роботу призупинено через дефіцит молодшого медперсоналу. На сьогодні питання про відновлення його роботи знаходиться в стадії вирішення. Є надія на позитивний результат, як і у випадку з періодичним медичним оглядом. У 2009р. такий узагалі не проводився. А після того, як це питання було взяте нами на особливий контроль, медогляд у 2010 р. пройшли 177 чол. (зі 182), 27 осіб пройшли додаткове обстеження, 4 чол. переведені на іншу роботу.

Університет має потужний комплекс громадського харчування, який у 2009р. поповнився новим залом у головному корпусі на 60 місць для працівників СумДУ.

У 2010 р. наказом ректора № 595-І від 09.07.10 р. створена громадська Рада з питань організації харчування СумДУ і прийнято Положення про Раду (голова – проректор з НПР та соціальних питань О.В. Король). Соціально-побутовою комісією профкому (голова – О.І. Карпівченко) взято на контроль процес ціноутворення та якості надання послуг комплексом громадського харчування (директор – О.М. Чеховський).

З об'єктивних причин складним залишається вирішення житлових питань, зокрема можливість надання кредитів

на житло працівникам університету.

Усім зрозуміло, яке значення, особливо у кризовий час, має матеріальна допомога. Усього за 2010 р. адміністрація та профком надали допомоги членам колективу на суму понад 110 тис. грн.

Також відбувалось оздоровлення працівників університету та членів їхніх сімей як за рахунок коштів профспілки, так і відрахувань адміністрації (0,3% – 184 тис. грн) на профспілковий рахунок для оздоровчої, культурно-масової та спортивної роботи, а також із допомогою фонду соціального страхування загалом оздоровлено: на базах відпочинку 170 чол. (313 тис. грн) + допомога на оздоровлення 163 чол. (87 тис. грн) + дитячі оздоровчі табори 22 чол. (28 тис. грн) + санаторії – 44 чол.

Таким чином, загальна сума виплат на оздоровлення у звітному році становила понад 2 млн. грн. Усі подані заяви на оздоровлення працівників та членів їхніх сімей за пільговими путівками були на 100% задоволені.

Вдячні університетівці адміністрації й за виконання пункту колективного договору стосовно укладання договорів за зниженою вартістю навчання для працівників університету та їхніх дітей згідно з Положенням (у 2010 р. сума пільг – майже 57 тис. грн).

Загалом на реалізацію заходів, передбачених колективним договором, знадобилось у 2010 р. понад 15 млн. грн, тобто на 1 млн. грн більше, ніж у 2009 р.

Стосовно суто профспілкової роботи у 2010 р. варто лише перерахувати основні події:

1) Звітно-виборна обласна профспілкова конференція, березень (виступ + обрана членом президії обкому).

2) Конференція Євразійської Асоціації Університетів в Московському державному університеті, квітень (виступ + стаття).

3) Участь у складі делегації ФПУ в семінарі з обміну досвідом із профспілками Франції (Париж), травень.

4) Участь у з'їзді Євразійської Асоціації профспілкових організацій університетів, АР Крим, Берегове, б/в КНУ +

Таврійський університет + Севастопольський філіал МДУ, вересень.

5) Підписання договору з профспілкою «Хімпрому», жовтень.

6) Участь у профспілковій конференції Санкт-Петербурзького університету, листопад (виступ + договір).

7) IX з'їзд профспілки працівників освіти, обрана членом ЦК галузевої профспілки, секція вищої школи, грудень.

8) І Пленум ОК, грудень (виступ).

Обрана делегатом на звітно-виборну конференцію облпрофради, кандидатом у члени облпрофради та делегатом на з'їзд ФПУ (відбудеться в березні 2011 р.)

Були в 2010 р. і культпоходи в театри та філармонію, й організувалися екскурсії в Умань, Батурич, Київ, Полтаву, Тростянець Чернігівської області, Почаївську Лавру. Організовано також ряд заходів зі святкування Новорічних та Різдвяних свят, 8 Березня, травневих та ветеранських свят.

Проводилася, як і щорік, Спартакіада здоров'я серед працівників університету. Особливо вдало проведені «Веселі старты» на водно-веслової базі СумДУ та підведення підсумків Спартакіади в цілому. Чимало наших колег сьогодні їздять на лижну базу університету, відвідують басейн.

На 2011 р. прийнято Положення про проведення Спартакіади, додатково будуть організовані змагання з лижних гонок.

Ми пишаємося, що саме наш навчальний заклад – найбільш рейтинговий університет регіону. Профком також прикладає всіх зусиль, щоб залишатися достойним звання кращої профспілки. Нагадаю, що в 2008 р. ми отримали за результатами Всеукраїнського огляду-конкурсу на кращу первинку диплом I ступеня, а в 2009 р. за соціальну спрямованість у діяльності й високі показники з виконання колективного договору СумДУ отримав диплом I ступеня в обласному конкурсі на кращий колективний договір та диплом II ступеня серед ВНЗ України. Маємо багання й у 2011 р. прийняти участь у конкурсі колективних договорів.

ОСВІТНІ ПОСЛУГИ

ДОВІРЯЙ, АЛЕ ПЕРЕВІРЯЙ

НОВИНИМ РЯДОМ

ВИЗНАННЯ ГУБЕРНАТОРОМ

Проректор із науково-педагогічної роботи та гуманітарних питань СумДУ Ніна Світайло нагороджена Почесною грамотою голови Сумської обласної державної адміністрації Ю. Чмиря за багаторічну плідну працю, вагомий особистий внесок у вивчення та аналіз суспільно-політичних процесів області та з нагоди Дня Соборності України.

В урочистій залі Сумської обласної філармонії цьогоріч престижну нагороду вручили лише двом номінантам.

ЧУДОВА ТРІЦЯ

Відповідно до Указу Президента України «Про міжнародний мовно-літературний конкурс учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка» з метою вшанування його творчої спадщини проведено II етап цього творчого змагання. Змагалися студенти вищих навчальних закладів області V – IV рівнів акредитації. У найвищому рівні «філологічні спеціальності» перемогу здобув представник СумДУ Олександр Литвиненко (ЖТ-82; готувала – доц. А.О. Євграфова), а третє місце виборола також майбутня журналістка Ольга Кононенко (проф. О.Г. Ткаченко). Не залишилися без нагороди наші у змаганнях і серед нефілологів – II місце Тетяни Мазур, ЛС-004 Медичного інституту СумДУ (ст. викл. О.П. Садовнікова).

Існують різні потоки: вітрові, гірські, людські, транспортні, а це – фінансові... Саме останні є не лише рушійною силою економіки, а й спокують для лоббістів різного роду незаконних оборудок, злочинної наживи. Тому є фахівці, покликані їх виявляти, слідкувати за дотриманням законності у фінансовій сфері. Нещодавно на базі Сумського державного університету відкрився Центр фінансового моніторингу, головна мета якого – надання освітніх послуг із підвищення кваліфікації працівників, відповідальних за проведення контролю за суб'єктами фінансового моніторингу, державне регулювання й нагляд за діяльністю яких здійснює Держфінмоніторинг.

побігання та протидію легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом». На сьогодні подібних освітніх закладів лише три – у Києві, Харкові та Львові. Відкриття ще одного в Сумах надасть можливість підвищувати кваліфікацію значно більшій частині охочих.

За словами ректора СумДУ Анатолія Васильєва, потреба в сучасному суспільстві чистих грошей та посилення боротьби з корупцією, а відтак – моніторинг та підвищення кваліфікації інспекторів – головні передумови створення Центру. «У нас є навчальний потенціал – гуманітарний та юридичний факультети, але потрібна й допомога інших органів та структур. Саме тому розраховуємо на співпрацю з контролюючими та пра-

воохоронними органами для реалізації державної політики у сфері запобігання та протидії легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму та фінансово-економічною безпекою господарської діяльності», – підкреслив ректор. Навчальний потенціал університету зростає зі створенням спеціальності «Управління фінансово-економічною безпекою», яка тісно співпрацюватиме із Центром. Перший набір студентів цієї галузі відбудеться вже наступного навчального року.

Після закінчення курсів їх слухачі отримують свідоцтво про навчання, а в разі успішного складання екзамену – ще й Кваліфікаційне посвідчення фахівця з питань фінансового моніторингу.

Потенційні слухачі Центру – професійні учасники ринку цінних паперів, відповідальні працівники страхових установ, ломбардів, кредитних спілок, фінансових компаній, кредитних установ та адміністратори недержаних пенсійних фондів, особи які надають посередницькі послуги під час здійснення операцій із купівлі-продажу нерухомого майна (ріелтери) тощо.

Олена Євтушенко, ЖТ-72

Центр створений у рамках договору про співробітництво СумДУ з Державним навчальним закладом післядипломної освіти «Навчально-методичний центр перепідготовки й підвищення кваліфікації спеціалістів із питань фінансового моніторингу в сфері боротьби з легалізацією доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансуванням тероризму».

Необхідність створення Центру посилювалася з прийняттям минулого року нової редакції Закону України «Про за-

■ ПЛАНЕТА

МОЄ ВІДКРИТТЯ АМЕРИКИ

(Продовження.
Початок у попередньому числі)

Університет Міннесоти

Яскраве враження залишилося після відвідин одного з найдавніших і найбільших навчальних закладів США – Університету Міннесоти, розташованому у двох містах – Міннеаполісі й Сент-Полі. Екскурсію університетом провів професор Алан Файн, який, до речі, минулого року побував у СумДУ.

За його словами, цей університет є державним навчальним закладом. Навчається тут понад 50 тис. студентів із 160 країн світу. Офіційна дата заснування – 25 лютого 1851 року. Коли я запитала Алана, як буде заклад святкувати 160 років із часу свого створення, він здивувався – у них відзначають лише столітні ювілеї. І пригадав, як у лютому 2001 р. про 150-річчя університету лише згадали. У нас в Україні традиції, як відомо, інші, відзначаємо всі круглі дати.

Серед випускників цього закладу багато всесвітньовідомих людей: письменник і журналіст Карл Річард Джакібі (1908-1997); лауреати Нобелівської премії різних років біохімік Мелвін Елліс Калвін (1911-1997), фізик Уолтер Хаузер Браттейн (1902-1987), економіст Деніел Макфадден (народ. 1937); віцепрезидент США в 1977-1981 рр. Уолтер Фредерік Мондейл (народ. 1928); науковець-дослідник, інженер, почесний працівник компанії Google Аміт Сінгхал; астронавт Дональд Слейтон (1924-1993); прем'єр-міністр Ісландії Гейр Хілмар Хорде (народ. 1951) та багато інших.

Біля кожного із 600 корпусів Університету Міннесоти – коротка історія виникнення того чи іншого факультету. У фойє – величезна дошка, на якій указані імена спонсорів і кількість коштів, вкладених ними в розвиток закладу.

Ми побували в Carlson School на лекціях Алана Файна з менеджменту. Здивував вигляд будівлі – у формі корабля. Привітність викладача, довірливий тон, зрозумілий виклад матеріалу з використанням новітніх технологій, різноманітність форм роботи – для нас, в СумДУ, не є новиною. Вільна поведінка студентів під час занять – пити каву, воду – у нас також трапляється. Спортивна форма одягу – і наші студенти не особливо переймаються питанням про дотримання дрес-коду. Уразило інше: створені всі умови для навчання й дозвілля студентів: великі, оздоблені мультимедійним обладнанням аудиторії, спеціальні приміщення, де студент має можливість попрацювати, поспілкуватися й перекусити «своім дежурним бутербродом» (у таких аудиторіях – лише столи й стільці). Столи в аудиторіях розташовані амфітеатром, стоять напівколом. Якщо хтось зі студентів спізнився або йому треба раніше піти з лекції, то не просить дозволу,

а входить і виходить тихо й майже непомітно, нікого не відволікає й не заважає, бо в приміщенні два виходи, великі проходи між рядами, а на підлозі – ковролін. Для зручності спілкування перед студентами стоять таблички з позначенням прізвищ та імен. Молодь під час лекцій користується ноутбуками, куди заносить почуту й побачену інформацію прямо з двох великих комп'ютерів, установлених в аудиторії, або записує в блокноти, причому здебільшого пише олівцями. Викладач перевіряє присутність студентів на заняттях за допомогою списків, у яких розписується кожен присутній. Я не чула, щоб у когось зі студентів під час лекції спрацював мобільний, чи хтось відволікався на розмови.

Тривалість лекцій – 50 хв., перерва – 15. На відміну від України, у Міннесоті немає чітко встановленого часу на лекцію. Викладач сам вирішує, яка буде її тривалість: від 50 хв. до 1 год. 45 хв.

Після лекцій професор провів нас до власного кабінету. У ньому – столи, стільці, два комп'ютери, книги тощо. Є можливість і працювати, і проводити консультації. Я поцікавилася, чи кожен викладач має власний кабінет. І знову вкотре здивувалася, почувши позитивну відповідь. Алан запросив нас до ресторану, що знаходився в цьому ж приміщенні. Виявилось, що він – лише для викладачів. Поруч із рестораном – просторий розкішний хол для відпочинку, широкий балкон, звідки видно територію університету і хмарочоси міста. У підвальному приміщенні цього ж корпусу – великий магазин, де можна придбати будь-які речі з символікою університету – а це велика літера М.

Також до послуг студентів і викладачів – величезний спортивний корпус, де одночасно можуть проводитися олімпіади з 4 видів спорту. Про кількість і якість тренажерів нема й мови. Крос на заняттях з фізкультури студенти здають, бігаючи через міст, що поєднує 2 кампуси Міннеаполіса й Сент-Пола й проходить через річку Міссісіпі. На мосту розташовані бігові й пішохідні доріжки, а посередині побудована закрита споруда, у якій тренуються в разі непогоди. Студенти – народ вигадливий, тому цікаво було побачити високе дерево поблизу мосту, по-дизайнерськи прикрашене, ніби ялинка, спортивним взуттям усіх розмірів і фасонів.

До послуг студентів і викладачів – інформаційні джерела майже всіх видів: радіо, телебачення, інтернет (у вестибюлях є комп'ютери з довідковою інформацією по університету), журнали, газети, рекламні оголошення. Друковану продукцію можна взяти безкоштовно у вестибюлі кожного з корпусів.

Під час перерви студенти читали газету «Minnesota Daily». Це незалежне неприбуткове 12-сторінкове видання, яке розповсюджується безкоштовно. Серед завдань газети – забезпечувати охоплення новин і подій, що впливають на університетську спільноту, забезпечувати освітній рівень і досвід роботи студентів тощо.

Ідея появи студвидання виникла ще в 1877 році, коли почали випускати щомісячний літературний журнал «The Ariel». Цей журнал виходив до кінця XIX ст., а потім вирішили видавати газету, яка б стала форумом для студентів і могла активно інформувати громадськість про зростання ролі університету. Таким чином, у 1900 р. «The Ariel» перейменовано на «Minnesota Daily», хоча за цей час

виходили й інші видання, але вони не мали такої популярності, як це.

У різні роки в «Minnesota Daily» працювало багато талановитих людей. Серед них – керівник Національної асоціації сприяння прогресу кольорового населення, борець за громадянські права в США Рой Вілкінс (1901-1981); відомий актор театру й кіно, лауреат премії «Оскар» Генрі Фонда (1905-1982); журналіст компанії «ABC» і «CBS News», телевізійний коментатор, засновник програми «60 хвилин» Гаррі Резонер (1921-1991); письменник, сценарист, коментатор, музикант, актор Гаррісон Кейлор (народ. 1942); співак, композитор, поет Боб Ділан (нар. 1941) та інші.

Відвідали ми незвичайного дизайну споруду – музей історії Університету Міннесоти. Окрім різноманітних експонатів, стендів і т.д. у ньому зберігаються примірники видань усіх викладачів і студентів, які навчалися у виші. Книги покладені одна на одну, скріплені між собою й викладені височенними сходинами висотою близько 10 метрів.

Територія університету настільки велика (загальна площа займає понад 120 км кв.), що, проходячи півдня й побачивши багато цікавого, повертатися пішки не мали сил. І знову здивування – територією університету кожні 5 хвилин курсує студентський автобус (навіть у ньому хтось читав і залишив свіжий номер «Minnesota Daily» – мабуть, щось на зразок «прочитав сам – передай іншому?»).

Майже біля кожного з корпусів є велостоянка. Якщо студенту треба терміново потрапити з одного корпусу в інший, розташований не близько, він може скористатися й велосипедом, узявши його напрокат за 60 центів. Під університетом є ще й підземні тунелі, що з'єднують корпуси між собою. Студент може користуватися ним коли завгодно, особливо тунель стане в нагоді у прохолодну погоду. І тут до послуг студентів – кафе, місця для відпочинку, камери схову тощо.

Це – лише невелика кількість вражень після подорожі. Залишилися ще й про Музей Мистецтв із його 600 залами світових видів мистецтв, і про школу, де діти грають класичну музику, монтують власні кліпи й фільми й організовують концерти для батьків, і про Кардіологічний центр, де пахне кавою замість ліків, і про величезний магазин «Mall of America», де не тільки купують речі, а й катаються на каруселях, слухають виступи відомих груп і ще багато-багато всього.

Ірина Жиленко,
доцент кафедри філології
та журналістики

■ ЮВІЛЕЇ

ЦЕНТРУ ІСТОРИЧНОГО КРАЄЗНАВСТВА СУМДУ – 15 РОКІВ!

У наш бурхливий час особливої актуальності набувають наукові дослідження краєзнавчого характеру, спрямовані на висвітлення призабутих і маловідомих сторінок нашої минувшини. Саме цією благородною справою займається Науково-дослідний центр історичного краєзнавства СумДУ. Зазначимо – єдиний у Сумській області.

Серед завдань лабораторії, за словами її завідувача доцента Віктора Звагельського, – розробка питань, пов'язаних із маловідомими сторінками історії регіону, організація пошуково-дослідницької й пропагандистської роботи на Сумщині, розробка та впровадження в навчальний процес краєзнавчих матеріалів, підготовка методичних посібників для вчителів та викладачів, проведення конференцій і симпозіумів, організація експедицій, видання наукової, історико-краєзнавчої та навчально-методичної літератури.

За п'ятнадцять років існування Центром зроблено велику кількість наукових розвідок, результатом яких стали наукові, публіцистичні та енциклопедичні статті, присвячені напрямкам історичної науки: регіональній історії, археології, історичному джерелознавству, історичній географії, етнографії.

Праці співробітників лабораторії публікувалися й у Росії, Німеччині, Чехії, Польщі.

У 1996 р. започатковано власне видання – науковий журнал "Сумська старовина". Наступного року він зареєстрований як періодичне видання, у 2001 р. – як наукове фахове видання зі спеціальності "Історичні науки". Наразі вийшло у світ 30 номерів "Сумської старовини".

Колективом Центру організовано низку археологічних експедицій, у результаті відкрито й обстежено близько 10 пам'яток різних археологічних культур, у тому числі – три давньоруські городища.

За ініціативою Центру на основі колекцій, що містять речові та письмові експонати різних часів – від неоліту до сьогодення, ство-

рено Музей історико-краєзнавчих досліджень викладачів та співробітників СумДУ.

Результати роботи Центру знайшли широке застосування в навчальних програмах як СумДУ (розробка та впровадження дисципліни "Історичне краєзнавство Сумщини", упровадження окремих тем із історичного краєзнавства в програми курсів "Історія України", "Культурологія" та ін.), так й інших вищих та середніх навчальних закладів Сумської області, зокрема енциклопедичний довідник "Сумщина в іменах", рекомендований Міністерством освіти і науки України.

Із початку створення Центру в ньому працювали історики, філологи, філософи, мовознавці, журналісти. До роботи активно залучають студентську молодь, представники якої ведуть пошукову роботу джерелознавчого, бібліографічного та етнографічного характеру.

Робота співробітників неодноразово оцінювалася грамотами, дипломами та відзнаками різного рівня: грамотами Міністерства освіти і науки України, Обласної ради, Ректора СумДУ, Путивльської, Конотопської, Кролевецької, Роменської райдержадміністрацій та мерій. Лише за останні роки Н.А. Німенко, В.Б. Звагельський та В.М. Власенко отримали грамоти Фондації Нью-Йоркського Вільного університету, а В.Б. Звагельський – премію ім. О.М. Лазаревського та почесну відзнаку "Хрест Петра Калнишевського".

Сьогодні ведеться робота над держбюджетною темою "Комунікації Лівобережної України (із давнини до початку ХХ ст.)" і книгою "Білопільщина: минуле й сучасність", розробляється проект ґрунтового видання "Історична енциклопедія Сумщини".

Із ювілеєм колектив Центру поздоровили директор Інституту історії України НАН України акад. В.А. Смолій та голова Національної спілки краєзнавців України акад. П.Т. Тронько.

Вікторія Мірошниченко

■ ПЕРЕМОЖНІ НОВАЦІЇ

КРЕАТИВ У СФЕРІ ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ

Аспірант кафедри технічної теплофізики Сергій Шаранов переміг у конкурсі наукових робіт "Зробимо Україну енергоощадною", започаткованому Інститутом стратегічних оцінок при Президентському фонді Леоніда Кучми "Україна".

том технічних наук, доцентом Валерієм Миколайовичем Марченком разом із колегою-аспірантом, а нині науковим співробітником Максимом Прокоповим.

На конкурсі оцінювалися актуальність теми, складність і науковість, точність аналізу, достовірність цитат, даних і фактів, системність і повнота розкрит-

Його робота "Розробка бінарної паротурбінної установки (міні-ТЕЦ) для ресурсозберігаючого електро- і тепlopостачання підприємств України" визнана найкращою в галузі "Як зробити підприємство (компанію) енергоощадним?".

Юний науковець розробив децентралізовану систему опалення із заощадженням енергоресурсів альтернативних джерел енергії шляхом застосування стиснутого пару й модернізації існуючих котелень. Тема започаткована науковим керівником, кандида-

ти теми, аргументованість положень, обґрунтованість висновків і пропозицій, грамотність викладу й культура оформлення.

Вітаємо переможця та бажаємо подальших наукових звершень!

Відділ інформаційно-рекламної діяльності

■ ПЕРЕМОГА В КОНКУРСІ

ВОЛОНТЕРИ СУМДУ – КРАЦІ

Конкурс на кращу волонтерську організацію вищих навчальних закладів обласного центру проводив відділ у справах сім'ї, молоді та спорту Сумської міської ради волонтерських організацій. Під час вибору переможця враховувалися творчі характеристики діяльності волонтерських загонів і перелік друкованих та електронних видань, які висвітлювали їхню роботу. Згідно з рішенням поважного журі переможцем конкурсу стали волонтери Сумського державного університету.

Як і в попередні роки, волонтерський рух СумДУ в 2010 році відзначався неабиякою активністю. Студенти провели низку благодійних акцій, спрямованих на пропаганду здорового способу життя, прибирання й благоустрій території міста, залучення громади до добровільної діяльності заради вирішення проблем вразливих груп дітей та молоді. Уже традиційними для наших студентів-волонтерів стали візити до дитячих будинків-інтернатів та лікарень, де на них завжди з нетерпінням очікують.

Проректор з науково-педагогічної роботи та соціальних питань Олена Король переконана, що студенти-волонтери Сумсь-

кого державного університету заслуговують на цю перемогу, оскільки виконали значний об-

сяг роботи. Зокрема, зазначила вона: «Збільшилася кількість акцій, ініціаторами й організаторами яких виступили наші студенти, нам удалося минулого року допомогти й більшій кількості інтернатів. Радує також те, що до волонтерської діяльності долучається все більше й більше людей».

Ліна П'ятниця

«РЕЗОНАНС»
газета Сумського державного університету
«REZONANCE»
Sumy State University Press
Реєстраційне свідоцтво СМ №020
Перший номер газети вийшов у світ 29.10.1991.

Обсяг – 2 друковані аркуші,
приведені до 8 полос формату А-3.
Віддруковано: ПБКФ «МакДен»,
м. Суми, вул. Тополянська, 16.
Адреса редакції:
м. Суми, вул. Римського-Корсакова, 2,
корпус «Г», кімнати: 1107, 1110.
Телефони: 78-03-74; 33-02-25.

Шеф-редактор
Олена Ткаченко
Редактор
Василь Чубур
Коректор
Ніна Гавриленко

Автори фото:
**Віктор Васильєв, Максим Купина,
Інна Битюк,
Олена Кулик,
Микола Баштовий**